

БЛТАВІСТ

Місячник Української Камолтцької Церкви в Польщі
№ 7 (43) Рік IV
липень 1994 р.

Церква і вибори

9 червня видано Главою УГКЦ Мирославом Іваном Любачівським інструкції про вибори отцям-протопресвітерам та церковним об'єднанням Львівської архієпархії УГКЦ. Витриманий у богословських термінах документ мінімізує безпосереднє втручання священників і церковних об'єднань у виборчий процес. «*Бога слід більше слухати, ніж людей*» (Дп. 5,29) – епіграф «Інструкції», він слонює теж особисто проаналізувати передвиборчу ситуацію.

Вибори до Верховної Ради України у 1994 р. мали фактично багатовантажний характер. Крім того, навіть кілька єпископів Української Православної Церкви. Цікаво, що за комуністичного режиму при реально декоративному вирішенні представництва, для лінозії демократії до парламенту інколи обирались надійні для режиму православні єпископи. Тепер же, наскільки відомо, усі священнослужителі у виборчому різноманітності не дійшли до мети. Попри особисті якості кандидатів, аналіз яких не ставиться на ціль, можна зауважити, що всі не отримали мандату народнього депутата. Багатовантажність у західних районах України, вони не мали підтримки грекокатоліцької більшості населення, а на східних теренах – більш потужними були впливи

(Закінчення на 3 сторінці)

Мирослав Маринович про Церкву

– Пане Мирославе, чи можна процес в сучасному українському суспільстві окреслити терміном «духовне відродження»?

Очевидно, що ні. Зроблені певні кроки до національного, державного відродження, але у сфері духу, моралі наше суспільство різко деградувало. Навіть воскресіння двох Церков не привело автоматично до відродження людського духу, бо розпоршило хвильо могутнього духовного піднесення на гранітних скелях міжцерковного суперництва.

– І на майбутнє не проглядається жодних перспектив? Є у васпопулярні факти настільки серйозні, що не дозволяють отак спокійно покладатись на майбутнє. Передусім зауважу, що комуністичний період нашої історії ми сприймаємо виключно як глухий хут, з якого вихід лише один – вернутись до місця, звідки у той комунізм провалилися. На мій погляд, є в цій позиції щось не менш болюче, ніж сам комунізм. Отак ще крок і ми осяжимо самого Бога за даремні

(Закінчення на 6 сторінці)

Чи каменів, чи стіз було більше?

Сонячний, хоч вітряний поранок. Збираємось в церкві в Морому. Чекаємо на владнику Мартиняка. Має піти з нами аж на Завалду Морохівську і там відправити Службу Божу і Панахиду.

Село Завалда залишається у пам'яті не тільки тих, що пам'ятають 1947 рік, але і молодих, яких чимало баць у групі. Діємо дорогою, яка роками була лише дорогою до поля.

Під час маршу починає пращувати уява... Гори, маленьке село, якого давно немає. Мабуть 49 обійсть і цей день, приблизно 140 осіб, в переважачій більшості жінок і дітей. І ось протягом короткого часу все це перестало існувати, жити... Там, куди йдемо, я був вже минулого року, але як чужий відбрав релігійну впроцність як вшанування пам'яті усопшим, як пригаданя.

Сьогодні думаю по-іншому. Знаю багато більше. Знаю про історію села, про жорстокі вбивства, про намагання вимазання, не тільки географічне, бо це

(Закінчення на 3 сторінці)

Смерть, що стала промінною зорею для сучасників

(До 87 роковин від дня народження О. Теліги)

Ім'я Олени Теліги поетеси й громадської діячки стало символом нескореності ворогові, а її смарть промінною зорею для сучасників. Як мало ми згадуємо Олену Телігу, що стала легендою для подальших поколінь. А настав час сплати тим, хто відвоював Україну.

Народилася Олена Теліга 21 липня 1907 року в Петербурзі, у сім'ї Івана Шовенева (родом з-під Слов'янська на Донеччині). Після лютевської революції 1917 р. родина перебирається до Києва, де батько Олена викладає в Політехнічному інституті, дає стас міністром в українському уряді, а невдовзі опиняється на еміграції в Чехословацькій. Дочка з матір'ю залишилася в Києві. Щоб уникнути репресій 1923 року переходять польський кордон і таким чином дістаються до чеських Польєвградів, де І. Шовенів був уже ректором Української госполітехнічної академії. Саме там стався в Молдові Олена конфлікт на національному ґрунті з ґрутом шовіністичної молоді з емігрантів, і вона враз гостро й безповоротно – так характерно для її вдачі – відчула себе українкою.

Звичайно, вплинуло на неї гроно яскравих талантів, так зана «спражка школи» (Юрій Даргаган, Євген Мазнюк та інші).

Олена Теліга почала писати вірші ще студенткою Українського педагогічного інституту в Празі і, певно, не без впливу цих таких насправді різних поетів, яких елинали тільки оголені біль «старостераного» українця

(Закінчення на 3 сторінці)

Кінець нафтовому шантажу

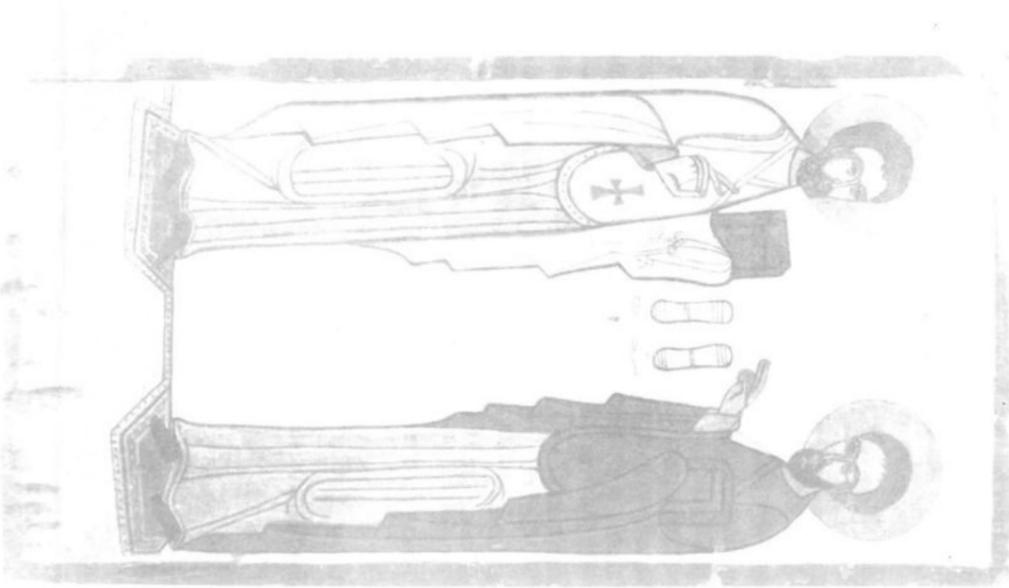
Допки грім не вдарить – стара не перехреститься: російський нафтовий шантаж заставив Україну поважно взятись за власне енергозабезпечення. Згідно розробленої програми, роботи почалися відразу в кількох напрямках.

Нафта, як кров економіки, ще довго буде актуальною, тому й головна увага до неї. Найперше і, відносно найпростіше – нові пошаральники. Вже повідомлялося про успішні переговори з Іраном. А під час нещавного візиту до Нігерії досягнуто принципово домовленості щодо імпорту Україною до 8 млн тонн нафти. Цікаво, що вартість її буде значно нижчою за російську, а якість вища. Розраховуватимемося, як з Іраном, металоконструкціями, арматурою, цементом а також скеруванням наших спеціалістів для спільної розробки родовищ. Так, що наші нафтовики скоро матимуть вибір: сибірські багати, арабські піски чи нігерійські пальми. Для доставки нафти вже почала діяти програма будівництва танкерного флоту, на корабельнях Миколаєва закладено перші судна. Ведуться переговори щодо фрахту танкерів в інших країнах.

Пріймати нафту буде, нині будованим, Одеський термінал. І, можливо, потужний термінал компанії ІНА в Хорватії. Є і нафтопровід «Адріа», нині недіючий через війну. Саме з такою пропозицією звернувшись представники хорватської делегації в часі візиту до Києва. З огляду на перші паростки миру в колишній Югославії, на самих пропозиціях діло не стане.

Це з імпортом. А є ще і свої власні багатства: прекарасу нафту добувають на Полтавщині, на Прикарпатті. Вже говорилось про багатства Кримського пеліфу, спеціалісти прогнозують великі родовища на Дніпропетровщині та Кіровоградщині, збільшуються глибина буріння на старих родовищах.

(Закінчення на 2 сторінці)

ПОХВАЛИМО ПЕТРА Й ПРЕМУ ДРОГО ПАВЛА, ЩО ВЕРХОВНИМИ ПОВИЛИСЯ МІЖ УЧНЯМИ, І ВЕЛИКИМИ І СВЯТИМИ СВЯТИЛЬНИКАМИ, БО ВОНИ ЗАСЯЛИ ВОГНЕМ БОЖЕСТЕННОГО ДУХА І РОЗВІЯЛИ ВСЮ МРАКУ ОБМАНСТВА. ВОНИ СПРАВДІ ПОКАЗАЛИСЯ ВОЙНАМИ НЕБЕСНОГО ЦАРСТВА І СПВСЛУЖИТЕЛЯМИ БЛАГОДАТІ, ТОМУ Й ВИГО ДОШУЄМО: АПОСТОЛИ ХРИСТА БОГА! ВИМОЛІТЬ ПРОШЕННЯ ГРХІВ ТИМ, ЩО З ЛЮБОВЮ СВЯТКУЮТЬ ВАШУ ПАМ'ЯТЬ

Увага Шановні Читачі!

З прикриттю інформуємо, що змушені ми піднести ціну нашого місячника до 6000 з.л. за примірник.

Ми, як видавництво позбавлене будь-якої дотації, покриваємо всякі витрати виключно з продажу журналу. Ззовсім незалежних від нас причин підвищуються ціни поштової пересилки, паперу, друкарських послуг, електричності, бензину і т.д. Силою обставин ця ситуація вимушує піднесення ціни часопису.

Дуже просимо віднести з розумінням до нашої ситуації. Віримо, що наші Читачі залпшаються з нами.

Редакція

Виставка творів сакарального мистецтва Прикарпаття

У стінах колишнього римокатолицького храму, пам'ятки ренесансної архітектури Івано-Франківська, де зараз розміщується художній музей, вже близько року діє виставка творів сакарального мистецтва Прикарпаття. Унікальність якої полягає у цінності зібрання колекції Прикарпатського іконостаю, навіть іконописних шкіл Рогатинщини, Калущини та Долбищини, про які надто мало є згадок у літературі. Експозицію за порівняно недовгий час існування оглянули тисячі відвідувачів.

Збору та зберігання цінних культурних речей потрібно завдячувати працівникам художнього музею, які ще у часи так званого застою намажувались збирати оту цінність. Загалом же у фондах музею налічується близько 800 сакаральних творів, 200 з них було реставровано у майстернях Києва та Львова.

Що ж увійшло до відділу музею сакарального мистецтва?

До першого розділу увійшли твори іконопису Прикарпаття, до другого – твори барокової скульптури Галичини, де створили унікальну школу різьби знані у світі митці Пінзель, Ян Обреський, Матвій Полейовський.

Окремий розділ становить збірка стародруків, що видавались у XVII-XVIII стт. у Львівській та Почаєвській друкарнях.

Також в експозиції представлені твори декоративно-вжиткового мистецтва: свчники, різьблені хрести та інше.

Засідання канцлера Патріаршої Курії та священнослужителів

26 травня, у Львові у приміщенні управління Києво-Галицької митрополії Української Греко-латинької Церкви відбулося робоче засідання канцлера Патріаршої Курії о. д-ра Івана Дацька з єпископом, деканами та парохіальними священниками Коломийсько-Чернівецької єпархії. Причиною зустрічі стали заява-скарги кількох деканів цієї єпархії на єпископа Павла Василика про неадекватне звільнення ним о. Петра Чебурака від обов'язків декана Коломий. Інша частина деканів та отців прихилили на захист і підтримку владика П. Василика, який очолює Коломийсько-Чернівецьку єпархію з моменту її утворення з благословення ієрархів Синоду УГКЦ. Іван Дацько закликав духовних отців забрати заяви і помилитись.

Статистичні дані соціологічного дослідження

Як показало соціологічне опитування лише 65 відсотків населення України визнали, що вони вірять в Бога. 22 відсотки відповіли, що ні, а 13 – не змогли визначити своє ставлення до релігії. Аналогічні дані, стверджує соціолог О. Вишняк, були отримані і рік тому, фахівцями Інституту Соціології Академії Наук України. При цьому у містах рівень релігійності значно нижчий. Частка тих, хто ніколи не молиться на ніч значно вища серед осіб з високою рівнем освіти, ніж серед неосвічених. Порівняно з середніми віковими групами, серед молоді та юнацтва, рівень визнання Бога суттєво вищий. На думку соціолога це свідчить про те, що у процесі зміни поколінь релігійність і де-кларована і реальна в Україні зростає. Але це відбудеться за декілька років, а не за рік-два, як дехто очікував.

Святкування слов'янської писемності та культури у Києві

22 травня в Києві відбулося офіційне відкриття свята слов'янської писемності та культури, яке відзначається вперше після здобуття Україною незалежності. Але вже напередодні у навчальних закладах проходили тематичні уроки, бесіди та вечори присвячені просвітителям братам Кирилу та Мефодію. В бібліотеках столиці були розгорнуті виставки стародавньої літератури.

Дні Кирила і Мефодія відкрився міжнародною науковою конференцією «Кирило-Мефодієвське братство: витоки, концешці слов'янської згоди, традиції». Протягом двох днів найвизначніші славісти України

і зарубіжних країн виступали з численними доповідями і повідомленнями пов'язаними з проблемами вивчення Кирило-Мефодієвського братства.

У рамках свята прохдили також міжнародний фестиваль «Україна і світ бароко». А на Михайлівській площі столиці був відкритий макет пам'ятника київині Ользі, Андрієві Первоазваницю, Кирилові та Мефодію. Встановлений у 1911 р. пам'ятник Чотир'юм святим був знищений у двадцяті роки.

Зранку, 24 травня, у Володимирському соборі і Трапезній церкві Києво-Печерської лаври та інших церквах відбулися Богослужіння до дня пам'яті свв. Кирила і Мефодія.

Звершилося свято слов'янської писемності та культури святковим концертом духовної музики в Національній опері України.

Релігійне життя в Іркутській області

Як нас повідомив Іркутський національний центр українців «Клеїт», уже протягом 5-ти років в Іркутську постійно проживає і виправляє богослужіння польський священник. Хоча по всій території Іркутської області поляків проживає не так багато, приблизно 3,5 % населення, проте питання духовної оіки займає велике місце. Українців проживає набагато більше. Офіційна статистика – приблизно 100 тис. чоловік, неофіційна – біля 500-700 тис. Та на жаль, до цього часу немає в них ні свого храму, ні священника, ні української релігійної громади. Багато українців, які проживають на території Сибіру, особливо ті, що були вивезені з України, притримуються релігійних обрядів, активно беруть участь в діяльності місцевих православних парafir, де їх є переважна більшість та шкідуються про духовне життя своїх дітей та внуків. Правда, дехто із земляків пішов іншим шляхом, вони стали членами різних сект.

Члени Іркутського національного центру українців «Клеїт» піднімали в свій час питання про створення української релігійної громади, але як виявилось, були зацікавлені особи, що хотіли спровокувати міжконфесійні конфлікти, тому вирішили відкласти організацію такого згромадження до кращих часів. Поки що це здійснити неможливо.

З'їзд християнської молоді в Миколаєві

За ініціативою молодіжної організації «Пласт», при співучасті УМХ, СУМУ та співучасті і допомозі комітету у справах молоді і спорту районної державної адміністрації, відбув культури та освіти, молодіжного центру, церковних громад, державних та приватних підприємств 26-29 травня у Миколаївському районі, що на Львівщині, був проведений християнський збір молоді під гаслом «Ви є світло світу...».

Мета цієї акції – допомогати та сприяти весторонньою осмисленню християнського світогляду, проводячи реклекції та молитовні зустрічі з молоддю, допомогти їй замислитись над сутністю життя чи існування.

З'їзд тривав протягом чотирьох днів, які проходили під різними гаслами. В перший день збору відбулося вшанування пам'яті одного з найвидатніших публіцистів і технічних організаторів конціративних вилян Організації Українських націоналістів в часи німецької окупації в роки II світової війни Михайла Поділовича-Карпатського, 50-річчя з дня трагічної смерті якого і присвячений з'їзд християнської молоді. На могилі борця за незалежність нашої держави була відправлена Панахида, яку відслужили священники, що прибули на цей збір.

Служба Божі, реклекції, двогодинні молитовні зустрічі, святкові концерти, похід до наметного містечка у село Велика Воля - така різноманітна програма цього збору.

У Миколаєві на стадіоні «Ювілейний» була відправлена Архисеребська Свята Літургія, яку відслужили всі священнослужителі, що прибули на з'їзд.

Реклекціями зустрічами, Літургією, та прощальними бесідами закінчився збір християнської молоді, що прибула з різних кінців Миколаївського району та з інших областей і закордону. Біля храму у селі Велика Воля відбулося закриття З'їзду християнської молоді. Прозвучали теплі слова подяки на адресу ініціаторів і організаторів збору, духовних отців та керівників курсів.

Статистика періодики Римокатолицької Церкви в Україні

У Києві з 1993 р. видається часопис Житомирської єпархії Римокатолицької Церкви «Християнський голос». У Кам'янській-Подільській видається газета Хмельницької єпархії «Аве Марія».

Знаменним у даному питанні є те, що в Києві має свою газету римокатолицька паррафія. Часопис так і називається «Парафіальна газета». До речі, вийшло у світ вже 29 номерів даного видання. Таким показником може похвалитись не кожна єпархіальна газета будь-якої Церкви.

Газета пише не тільки про життя парафії у підільній роки та її теперішні проблеми. а й зосереджує свій погляд на питаннях важливих для усієї Римокатолицької Церкви, тобто мовних питаннях. Заразжмо, релігійні часописи можуть запозичити добрий почин «Парафіальної газети», яка кожного номера друкує розповідь богослужінь у католицьких храмах Києва. Окрім того, у Вінниці католицька молодь видає благодійну газету «Кредо», що в перекладі з латини значить - вірую.

Цього року вийшов перший номер часопису Київського коледжу католицької теології св. Томи Аквінського «Колетія».

Виданні приділили значну увагу питанням екуменізму. У часописі поміщено матеріали «Нового екуменічного Директоріуму», думки Римського спископа про екуменізм. Також читачі мають змогу ознайомитися з постановою Другого Ватиканського Собору «Про екуменізм»

Кінець нафтовому шантажу

(Закінчення з 1 сторінки)

Одночасно ведеться модернізація нафтопереробних заводів. Вони стануть «чистішими» і «бідливішими» – наприклад, італійська обстановка Одеського нафтозаводу зведе до мінімуму викиди в атмосферу і різко збільшила вихід авіаційного газу, бензину та дизельного пального. Такі ж установки монтуються у Друго-бичі та Херсоні.

Радянська економіка не була опалливою. Нам дісталася в спадок надпотужне обладнання по виробництву обладнання, зажерливі машини, вестенські заводи. Зараз енергопотреби української економіки в 10 разів вищі від європейських. Зниження затрат – це одне джерело забезпечення паливом. А зараз і здепелвлення виробництва.

Перші ластівки нової економіки вже з'явилися: знаменитий АН-70, літак, створений у Києві з двигунами МОТОР СІЧ споживає на половину менше пального ніж аналогічні машини кращих світових фірм. Новий львівський автобус економіть 40 % пального.

Про вугілля розмова окрема. Попри кризу в гірничій промисловості викиняєму загальними негараздами, вугілля нам наразі вистачає. Крім того, розвідані нові перспективні родовища, ведеться будівництво нових шахт.

Треба важливе джерело енергії – атомні електростанції. Джерепо найдешевше і найчистіше. Не димить, не бруднить, не греє джеремо. Чернобильський слід – то ще олна сталшина горезвісного СРСР. Нестечний реактори «орнобильського» типу будуть виведені з експлуатації. Їх замінять сучасними, дозволяючими нормами. Міжнародного агентства до справ атомної енергії. Проблема наразі з постачанням ядерного палива, бо поставляє його Росія. Згідно недавньої тристоронньої угоди – взамін українських ядерних босголовок. Та чи дуже переїмалася коли наша сусідка угодами з якоюсь Україною? Однак маємо власні родовища урану і підприємства, які займаються його збагаченням та переробкою. Справа за малым і невдовзі наші атомні електростанції запрацюють на власному пальному. Дешево, надійно, вигідно – струму має старіяти і на експорт.

Дуже важливі також альтернативні джерела енергії: методи отримання пального з ріпакової олії, якими займаються українські у співпраці з польськими та німецькими спеціалістами. Розглядається можливість застосування як палива і дешевого спирту. Справа велими вигідна – паливе, буквально, ростиме на наших родючих землях і зовсім не бруднитьме довкілля.

Процес відлучення від російської «труби» набирас розгоноу – перші результати помітні вже нині – менше розмов про брак бензину, не викикають струм у квартирах. Минє рік, другий – ще один ланцюжок, що лущив нас з імперією, лощє.

Ярослав Стахнів, Львів

Церква і вибори

(Закінчення з 1 сторінки)

комуністичних урядовців, Православна Церква там теж немає такого авторитету, щоб навіть духовними владицями люди більшістю довірили своє громадянське пруделівництво.

Належну до Грекокатоліцької Церкви, бажав би, щоб в наступних виборах, при можливому представлених у місцевих виборчих органах священнослужителів інших Церков, адекватно представлялись і моя Церква. Та Канонічне право Католицької Церкви, про яке нагадує «Інструкція», якого з деякими винятками дотримувалось духовенство УГКЦ на беззневих виборах, збороняє займатись політичного діяльності священникам та монахам, окрім випадку спеціального дозволу єпарха чи патріарха (Кан. 383-384 Кодексу канонів Східних Церков).

Застерігається це правом, очевидно, для вбереження від компрометастії високого духовного звання і пошкани сугл Христових, на яку наражається кожна людина, попадаючи у вир політичного життя. Ця можливість компрометастії пов'язана, насамперед, з браком достатніх політичних і їм адекватних моральних якостей священнослужителів і в умовах України таке явище напевно теж не стане рідкістю. Друга небезпека виникає з необхідності пошуку компромісів із господарниками і урядовцями. Пошук компромісів є певно ж необхідним для політичного діяча, а тим більше для посадикика представницької влади, який так само не є захищений від компрометастії. Йдеться про знаходження спільної мови із колишніми комуністами, а то й з кінцево скорумпованими особами.

Зближаються вибори до місцевих рад.

Бажало їх відмінити керівництво Львівської області, бачачи велику загрозу для державності України, бо вибори Верховної Ради показали вражаючу активність комуністичних, проімперських сил. Таке рішення Львівщини – пропозиція для інших регіонів – було негайно скасоване Верховною Радою, на чолі якої вже став лідер соціалістів Олександр Мороз. Чи не могло б наше церковне керівництво, перетягнувши ставлення до виборів, надаючи право політичного діяльності священникам, вклячноно із висуванням своїх кандидатів на вибори? Згадується та велика чисто громадянська роль, яку відіграло українське грекокатоліцьке духовенство в умовах Австро-Угорщини та Польщі, в українських поселеннях Північної і Південної Америки.

Хто такі священники України?

Є це, певно, в більшій частині люди, що в умовах комуністичного тоталітаризму іманентно не могли шукати свого місця в суспільстві, реалізуючи політичні амбіції. Самі основи режиму протистояли їм суспільним прагненням. Тепер, при видимій свободі, вони як слуги примирення усього в любові до Христа мають нести серед людей мир, єдність і згоду, основану на справедливості, виховувати людьську особу, плекаючи її потоптану гідність – творити справді вільне суспільство. І вони це роблять, хоча часто у межах візиря, історично нав'язаного попередній режимом, тобто терплячи незручності та зі зменшенням впливом на людей. Зуваляється в них бажання висупити на ширшому громадському полі, зокрема брати участь у виборах.

Більшість попередніх партійних і комсомольських діячів навіть в умовах розвалу комуністичної системи знайшли своє місце в новій Україні: як дрібні і крупні комерсанти, керівники підприємств та... – дали як урядовці, знайшли вони його й у діяльній морально-ствійній. Цинічний прагматизм, котрий виявив їх на суспільну арену за тоталітаризму та дозволив висекувати власний народ на догоду власну та випих панів комуністів, безболісно змінився на прагматизм ліберального типу із притаманним йому моральним релігивізмом і нігілізмом. Релігійні й національні цінності, якщо сприймаються такими діячами, то у більшості лише як культурологічні феномени. Подальше перебування реальної, як економічної, так і політичної влади у їх руках, спричинило те, що такі погляди нав'язуються усього суспільству.

Евангелізація

В цих умовах ушпрється в стіну байдужності або ж є помітне прагнення підняти її чистою тоталітарністю. Церква часто розглядається лише як засіб суспільної стабілізації та можливий фінансест суспільних програм. Це становить попри тьєчюлітню християнську історію України може надовго затриматися у постурядянському суспільстві, якщо його радикально не змінить більш активна участь у громадській роботі опержовлених людей.

Неможливо інакше, без володіння представницькою владою, змінити, наприклад, точку зору урядовців

на Львівський грекокатоліцький лицей як чисто церковну структуру, яку нічого підтримувати фінансово, а можна ще й прикрити. І не попри те, що навчальний заклад виконує функції державних освітніх установ. Таке ж саме зауваження можна зробити й щодо можливості ведення Церквою інших середніх шкіл, дитячих садочків, мелічних та інших спеціальних закладів суспільної опіки, державне фінансування яких спричинило б лише більш ефективне використання громадського бюджету. Це лише один приклад ненормальності співвідношень Церкви і Держави, невластивих навіть зсекуляризованим західним суспільствам.

Тож і західні візирі

Могли б спричинити багатс позитивних змін у нас. Але слід зауважити, що Східна Європа розглядається християнами Заходу як великий потенціал сучасного духовного оновлення світу. Дійсна релігійність значного висотку українського народу, позитивні історичні традиції справді дають підстави сподіватися на вироблення крапцях візирів стаяу Церкви в суспільстві України. Для здійснення цього можливо й потрібно б церковному уряду надати право священнослужителям на ширшу громадську діяльність. Необхідність урядового захисту УГКЦ проявилась, зокрема, у факті багатоварня до Верховної Ради України по Сокальському виборчому округу громаддяки Ганни Морди. Проста жінка, найвищою освітою якої були два чи три курси Катехитичних курсів, організованих Львівською архикапелією, попри недостатність власних політичних якостей у виборчій програмі висувала багато аргументованих положень розвитку становища Церкви в суспільстві. Прикрим був брак морально-длгових і інтелектуальних якостей кандидатів, однак його вихід на політичне змагання – показовий.

Чи будуть златні до громадського керівництва окремі духовні особи – можливо слід було б питання віддати на розсуд народу, який в умовах жакливих переслідувань зберіг основи Христової науки і свою каталкомбу Церкву. Бо ж довір'я народу до Церкви її власним відстороненням від політичного життя може теж підірвати.

Є прикладами колишніх колоніальних країн, зокрема Африка, в яких інолі виазується високе довір'я населення до духовенства, відомий навіть недавній приклад зайняття там католицьким єпископом уряду президентського рівня, він протє недовзі був скасований диктаторським режимом. Служителям Церкви, котрі ще зі Старого Завіту виступали саме як громадські організатори, притаманна висока суспільна відповідальність і, що найважливіше у колишніх колоніях, – уже набуті великі політичні здібності, тобто вміння організовувати людей навіть у чисто практичному сенсі.

Однак великі недорозуміння у політичній боротьбі виникають не лише з браку організаційного хисту народу, але і з браку загального здорового погляду на суспільне життя. Ось пункт, з якого починаю розуміти важливість «Інструкції про вибори» Блаженнішого Митрослава Івана Любачівського.

У нас галасливий розділ

Ультраправих є часто позірним, відбувшись на основі відмінності поглядів на національну незалежність, він стає незначним, а часто й невидимим щодо пошанування людської особи. Урядовцям, в свою чергу, інолі бракує здорового й перопективного погляду на суть суспільної організації, і тоді в них тимчасовий приватний чи груповий інтерес спричинює значні ускладнення економічного, екологічного і – найстрашніше, бо це має найгравіальший характер – морального стану народу. Зрозуміло, що жодна кількість спископів чи священників не в стані зхаповити державні структури. Теж в умовах суспільної дезорієтації, на мою думку, є очевидна загроза творення духовенством національної винятковості, подібної до старозавітної. Є на те основа, бо скхильна до неї й класовість марксистів, ментальність, в значній мірі успадкована постурядянською Україною. Настрої національної винятковості потребували б від церковного уряду особливої опіки над священнослужителями, котрі бажать брати участь у політичному житті України. Бо мені відомо, що на беззневих виборах декотрі отці наділяли підтримкою кандидатів далекких від християнських поглядів, але активно спекулюючих національного ієсто. Кандидати, до речі, попри декларційну відданість Державі від Церкви, вереснями йшли до отців-деканів. Напевно повторяться це не лише на місцевих, але й президентських виборах – тож ще один пункт розуміння «Інструкції»

(О.Д.)

Смерть, що стала...

(Закінчення з 1 сторінки)

раїнської душі, енергія дружної думки та глибинна перейнятість державотворчою ієсею.

У Празі Олена одружується з Михайлом Телітою, колишнім старшиною УНР і після закінчення нестиглого перебирається до Варшави, де працює вчителькою, пише нові вірші й статті, друкуючися здебільшого в допшовському «Віснику» у Львові. У 1939 р. готує поетичну збірку, якої їй так не пощастило видати (перші книжки О. Теліти вийшли посмертно: «Душа на сто-рожі», 1946, і «Трапори духу», 1947).

Потім місцем її осідку стає Краків. Олена очолує містєцьке угруповання «Зарево» і готує себе і своїх товаришів для майбутнього переходу на рідні землі. З початком війни О. Теліта нелегально добирється до Львова, а 22 жовтня 1941 р. вона вже в Києві. Вся її діяльність спрямовується на пробудження національної свідомості, редагує тиженік «Літварі», в якому друкують свої твори: Є. Маланюк, Д. Мосенко, О. Стефанович та інші. Є свідчення, що вона була членом Української національної ради на чолі з проф. М. Величківським. За п'ятори місяця своєї легальної роботи УНР встигла виступити з кількома поважними політичними заявами і з меморандумом проти німецького терору на українських землях. Були заборонені українські видання. А що може бути тішого для народу в годину випроб, коли арештували слово.

В суботу 7 лютого 1942 р. в Києві арештували кількасот українських інтелігентів. О. Теліта знехтувала це неможначне повернення і навіть не змінила мисля своєї ночівлі. 9 лютого її остерігали не йти до Сіпкі, але вона відповіла: «Я не можу не прийти тому, що боюся арешту. Адже їх заарештують. Я не можу микати, бо хтось міг би сказати, що в безземці лишила тих, кому говорила про невинність, патріотизм і жертвенність. Коли я не повернусь, то не забудьте про мене, коли заступіть, то свій обов'язок виконала до кінця».

У в'язниці їй припала камера номер 34 і на стіні її, як переказують, вона залишила передсмертні слова: «Тут сиділа і звиди їде на розстріл Олена Теліта» – з випкарбанням угорі тризубом.

У Бабиному яру зачиняла нескорена патріотка, там, де у 1918 р., коли Київ захопили червоногвардійці Муравйова, відбулися перші розстріли українців.

Таким повинен бути поет - нести смолооскпн вогняного запалу і відданості Батьківщині. Словами української поетеси Галі Маузенко:

*«Ні забил, бо вона поет,
Помізанники перші будить на жертву».*

Стефанія Викович

Чи каменів ...

(Закінчення з 1 сторінки)

зроблено вже давно, але й викреслення з найновішої історії. Зустрінувся я і розмовляв з особою, одною з тих, що пережили.

Ми вже на місці. Там, де колись стояла церква, знаходиться металевий хрест; минулого року ще його не було. Добре, що він вже є. Починається богослуження. Спостергаю за реакціями присутніх, особливо тих старших. Сильний голос владика і священників. Раптом пам'ять робить порівняння. Віднаходжу щось близького у цьому краєвиді, виправді, людьських обличчях. Накладаються на себе картини, давня дитяча, ця з-перел двох років і сьогоднішня. Картини заропені, чуття великих мотилів. Це аналогія історії. Трохи давнішої, кілька років. Сорокові роки – Сибір. Образ близький помімо плинну часу, образ безсилі і розпачу. Часто без священників і тькою молитвою прощалося вмираючих дітей і дорослих, з голоду, з виснаження.

Зашпалисся тільки менші або більш мотили. Так само, як тут, не можна нічого відняти, відризняти, що є моглою, а що ні. Не міг я два роки тому відняти мотил. Або поросли лісом, або їх заорано.

Повертаюся до дійсності, до богослуження, до слів Владика про пам'ять та історичну правду, про пам'ятник для абсолютного непотрібних мотилів.

Панахида, сонце, вітер, зелень і люди, що стали якби коротким оживленням цього місяця і тишини і одночасно вичноно пам'яттю.

Сонце притемнює свічі. Деякі приташує вітер. Свічу зашалоється від свічі, щоб горіла. Алгоритм образу.

Віпалювати свічу від свічі то якби, у моєму відчутті, переказування старшими молодшим правди про ті часи, про історію землі, яка так мене приворожила свого красою, а одночасно трагізмом.

Аж просяється здійснення слова Владика – воздвигнімо пам'ятник, з каменів, що як сльози є в цій землі. Так воздвигнимо.

Ярослав Городецький

ГОЛОС МОЛОДІ

Дилема вакацій

Вакації - це час усіма довго очікуваний. Кожен хоче провести їх якнайкраще. Однак буває чимало проблем, які можуть зіпсувати літні дозвілля. Щоб ті проблеми обминули нас, відійшли так швидко, як появилися, пропонуємо декілька передуманих розв'язок.

Дорогі дівчата! Послухайте «старої ветеранки». Вона-бо дійсно вам допоможе своєю порадою. Не виливайте на себе літрів французьких парфюм, запевнюю, що усі втратять нюх.

Припустімо, що ви вже зійшли з гори до першого ліпшого села, щоб відпочити. Хотілося би помочити дещо у воді - супер справа. Йдете до найближчого ставочку, в якому тільки що корови мочили свої гарні хвости. Пролоную зовсім не роздагтяться, заткати ніс і влізти в цю безодню приємностей (а чи ж є інший вихід?). Якщо біля

вашої ноги відізьветься страшний жаба або припадково наступите на старе відро - не лякайтеся, візьміть до уваги серйозну ситуацію та заберіть відро з собою, напевно пригодилися. До речі, ніколи не знати якого воно похолодження, може якраз австрійське та ще й з XIX ст., а гроші з неба не падають.

Трагедія літа - це перш за все сказані комарі, але тримаймося струнко! Є на це декілька способів, наприклад, намастити тіло пахучими кремами або парфюмами, коли комар сиде, зразу здохне від смороду. Крайнім виходом, щоб втекти від прикрих «тваринок», треба залізти у шатро і сидіти у ньому днями і ночами, не дивлячись зовсім на сонячні проміння.

АЛЕ ШО ЦЕ КОМАРІ ДЛЯ МОЛОДИХ ЕНЕРГІЙНИХ ЛЮДЕЙ! Словом, провести сьогодні чудові вакації - це дилема, яку може вирішити тільки наш власний розум.

Д. Шупер

Дивні плани Степана Кукурника

— Перепрошую, чи цей поїзд є заціпенений? — скромно запитав на пероні Кукурник, який збирався їхати.

— Який поїзд? — відбуркнув старший пан (мабуть один з працівників вокзалу), що стояв поруч.

— Цей, яким я надіюсь їхати.

— Це залезить, яким хочете їхати.

— Саме тим, що повинен тут бути.

— Видно, він заціпенений — спокійно відповів старший пан.

— Значить, ви точно не знаєте? — дивувався Степан.

— Не знаю. А який поїзд ви маєте на думці? На тему поїздів знаю все, але не маю найменшого поняття, про який точно поїзд вам йдеться?

— Адже я сказав, цей, яким надіюсь їхати.

— Розумію. — Старший пан подивився зі спвчуттям на Кукурника. — Правдоподібно ви маєте на увазі цей поїзд, який щойно відїхав...

— Слава Богу! — крикнув Степан. — А я взагалі не хотів їхати.

Повідомлення

З 19 по 22 травня 1994 р. у Ченстохові відбувся III Загальнопольський Конкурс Декламції «Sagittum w literaturze», в якому взяли участь учні Українського ліцею з Білого Бору. І місце в дивній співаній релігійної поезії зайняли — Кася Фір та Ася Корницька (дучет). Виконували вони три пісні, дві українська, одну польську, тобто: «Я йду до храму», «Томова з Ангелом» та «Szero szeszt od nas Ranie».

Супроводили їх Петро Куземок (скрипка), Микола Чеплєк (сопілка), Стефан Козак (фортепіано). Керівником ансамблю є п. Галина Веднарчук.

Вперше прозвучала українська пісня у Ченстоховському театрі ім. А. Міцкевича. Жорі високо оцінили виконавську майстерність ансамблю, було об'єктивним і призначено І місце, нагороджуючи дипломом і відеоманіфоном.

У Конкурсі взяло участь 76 учасників з 39 воєвівств. Програма фестивалю була різноманітною.

«БЛАГОВІСТ» СТОР. 4

Молодь про авторитети

Нижче друкуємо результати анкети проведеної серед молоді ліцею (вік респондентів: 15 — 18 літ). Темою анкети було декілька питань на тему моральних авторитетів, довір'я до людей, змагання з проблемами життя.

1. Чи любите авторитет?

«Авторитетом є для мене людина, на підтримку якої можу розраховувати. Вона розуміє, може добре порадити, має добре серце. До неї можу звернутися в кожній хвилині прохаючи допомоги, а вона не відвернеться від мене. Таким авторитетом є для мене моя мама. Доїчного в неї це, що є вона зарадна, працьовита і бажає мені найкраще. Коли приїжджаю зі школи до дому, шанує мене як гостя і це заохочує мене помагати їй».

(дівчина, 15 літ)

«Авторитетом для мене є моя мама. Старарося все робити так, як вона. Я дуже подібна до своєї мами, навіть у рухах. Мама є для мене всім. Не уявляю собі життя без неї».

(дівчина, 15 літ)

«Мало авторитети і люблю їх. Думаю, що кожна людина повинна мати якийсь авторитет в значенні візирі. Кожен-бо потребує в житті піддержки».

(хлопець, 15 літ)

«Досить важко мені сказати, чи люблю авторитети. Майже кожний має якийсь свій, наприклад, батько, або мати. Старарося завжди брати з них приклад, тому що вони мають вже за собою те, що я переживаю. Не завжди мають вони слушність, але числюся з їх поглядами. Часом є так, що не хочу брати прикладу з нікого, бути сама, оригінальна. Коли однак не знаю, як розв'язати труднощі, дивлюся, як зробили б це батьки».

(дівчина, 17 літ)

«Авторитет, це для мене справа релігійна. Творити на силу ідеали і скульптури, не ворожити нічого доброго. В дитинстві не мав я багато авторитетів, якщо так, то була ним моя мама, яка

старалася робити все, щоб перебороти труднощі і скласти проблеми життя. Сьогодні не маю авторитетів через велике «А». Багато людей є для мене прикладом... Мало свої погляди на справи усвідомлю, політичні. Старші це шанують, я одначе не завжди вмю поставити на своєму. Не знаю, чому так діється. В справах, в яких не знаю до кінця, улягаю впливам дорослих, вчителів...»

(хлопець, 17 літ)

«Авторитетом для мене є людина дуже витривала, яка не заломлюється з будь-якої причини. Авторитетом для мене на сьогодні є Отець Ібур. Люблю його дуже. Тепер, після понад двадцятилітньої праці в Іурові не заломлюється, відходив на пост Львівського єпископа, а навпаки, є повний оптимізм».

Колись читав я, що людина там, де перебуває, залишає кусок свого серця. Думаю, що таким повинен бути авторитет. Можу ще сказати, що дивлячись на о. Юліяна як на свого дупшестиря, протягом восьми років навчився я від нього дуже багато».

(хлопець, 17 літ)

«Думаю, що авторитети займають в мойому житті важливе місце. В дитинстві задивлявся я на свою маму, яку досі кохаю. Думаю однак, що Господь Бог займає важливе місце в мойому серці. Йому поручаю всі свої труднощі. Вважаю, що тільки Він може мені допомогти розв'язати свої проблеми. Немає такої особи, яка мала б таке велике моє довір'я. Часто огортає мене страх і стид перед людьми. Перед Богом не маю жодних перепон».

(хлопець, 16 літ)

(Далі буде)

Зібрала с. Романа СНДМ

Д І Т Я М

Червона Шапочка по-іншому

Всі добре знаємо казочку про Червону Шапочку, вовка та бабусю. Ця розповідь однак не так давня, як скоріше згадана казка. Зовсім негавно я довідалася, що Червона Шапочка існує й сьогодні. Ось і я хочу Вам про неї розказати.

В країні, де молоко і мед розливається по доротах, в маленькій місцевості жила собі бабуня, яку всі дуже любили та шанували. Вона ніколи нічого злого кому-небудь не зробила. Завжди усміхнена, весела наче промінь сонця. Однак прийшов поганий час хвороби і вона була змушена лежати в ліжку. На своє нещастя мешкала вона далеко від села.

Люди почали сумувати і думати, як їй допомогти. Вирішили вислати до неї своїх дітей з харчами та ліками.

Всі діти слухняно забирали кошички, в яких не бракувало лимонів, черешень, яблук і несли далако до хворой старенької бабуні. Найбільш моторною дівчинкою, яка майже щоденно відвідувала самотню хатинку під лісом була гарненька, чорнява Марічка. Кликали її – Червона Шапочка, чорнява Охочо допомогала всім, а особливо хворій бабусі. Говорилася, що в неї золоте серце, ще й до цього була дуже відважна.

Одного разу зустріла її незвичайна пригода. Коли дівчинка, як щодня, несла «свіжий кошичок», зустріла на дрозі хлопця, що не здавався на перший погляд дуже чесним. Червона Шапочка однак не перелякалася його, коли він ставув посередній дороги й крикнув:

– Стій! Ні кроку більше! Покази, що несеші! – Хлопчику, ти не знаєш, що я йду до хворой бабуні?

– Бабуні? Хай Хай Хай! Бабуні захоглілося, а я тобі скажу, що це все буде моє! Швидко все витгай!

Марічка не гублячи своєї відваги почала витгати харчі із кошичка. Хлопець відкрив широко очі, бачачи, як дівчинка витгає свіжі пампухи, пиріжки, вареники, пляшку молока, витгучу капусту, шоколад ... Не витримав довше та із завітністю крикнув:

– От які ласощі! Давай, тепер все буде моє і тільки моє!

Марічка не перелякалася і спокійно запитала:

– Як тобі на ім'я?

– Ім... Ім'я...? Іван. Навіщо тобі знати? Адже ж я хочу тобі все забрати!

– Іванку, прошу попробуй пампуха, вони такі смачні, а ти певно голодний.

Усміхнись

– Тату, де Альпі? – спитав Ярко батька, який не міг відірватися від телебачення.

– Спитай, сину, мами. Вона завжди любить переставляти все з місця на місце.

* * *

– Скільки коштує квиток у кіно? – питає касира хлопчик.

– Двадцять тисяч золотих.

– От пікода... У мене тільки десять тисяч... Але може б ви все-таки пустили мене. Я буду дивитися одним оком.

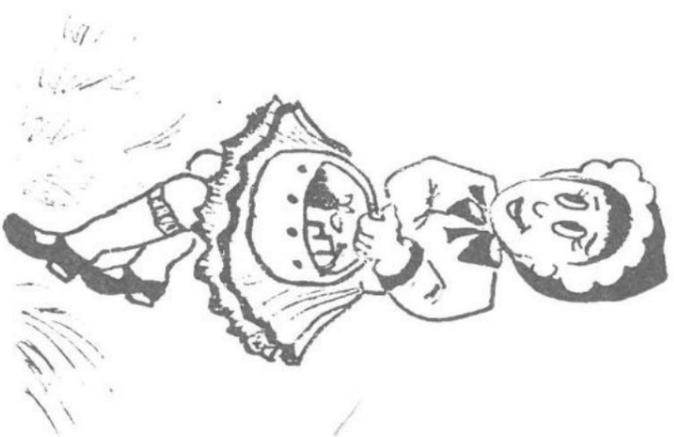
* * *

Директор: – Отже хочете працювати в нашому підприємстві нічним сторожем?

– Так, пане директор.

– Але, чи не надто старі ви на цю посаду?

– Але ж, пане директор, вночі цього не буде видно.

– Дійсно, я нічого сьогодні не їв, і бачу, що твої пампухи в губах розпливаються.

– Ось, тобі ще шоколад.

– Чудове і таке солодке!

– Ще пиріжка, вареника і молока...

– Досить, я вже найсь, вже більше не хочу і ледве говорити можу. Як тобі вже віддячитися?

– Нічого, дивись Іванку, мені ще багато залишилося. Ходім разом до бабусі, вона зрадіє, коли нас двоє побачить.

– Ходім Марічко. Повір мені, я ніколи так доброї та зичливої дівчинки не зустрів.

І так пішли вони разом, тримаючи кошичок, усміхалися і говорили про себе. Марічка радла, що швидко донесе харчі у визначене місце, а Іван, матиме нову товаришку.

І хто сказав, що Червона Шапочка не існує?

Дорота Шупер

Вакації над морем

– Над море їдемо, над морем! – Сказала мама до Марка, А Марчик з радістю говорить До песика і до котика.

– Над море їдемо, над море, Там, де човни і кораблі, Води такої ще ніколи Не бачив ти, не бачив Тім.

Радіє Бровко – це ж чудово – Стрибати будуть по ліску, Орли з паперу кольорові Полінуть з вітром угору.

Лиш котик Тім став воркотати; – Нікуди не поїду я, Залишусь краще біля хати, Бо море це – не для kota.

Вже світить сонечко пестливо, Курличуть мави угорі, В воді хлюпочуться весело Великі люди і малі.

З піску собі буде хатку На радощах малий Марко, Їмму відерце і лопатку Кулила мама вже давно.

А завтра замок ще збудує І будуть жити там князі, А на верхку тоді застромить Ще синьо-жовті прапори.

О. Гаєцька

Минуле у фотографії

На знімку церква з села Довжичі, що біля Тисної на Лемківщині. Церква вже не існує. Священником, що мене в ній охрестив і впровадив в релігійне життя, був отець Євстахій Хархаліс. Він був нашим останнім парохом.

Методію нашого Богослуження і заплах календар пам'ятано до сьогодні, думаво, що так само пам'ятають це мої колишні односельці. У зв'язку з тим прошу моїх бувших співмешканців про спогадки з життя та історії нашої церкви і парохії. Думаво, що цікаво буде їх почитати на сторінках «Благовіста» і що неодному, читаячи їх, потечуть слізьми з очей.

Шахмат Григорій
Смільник

* * *

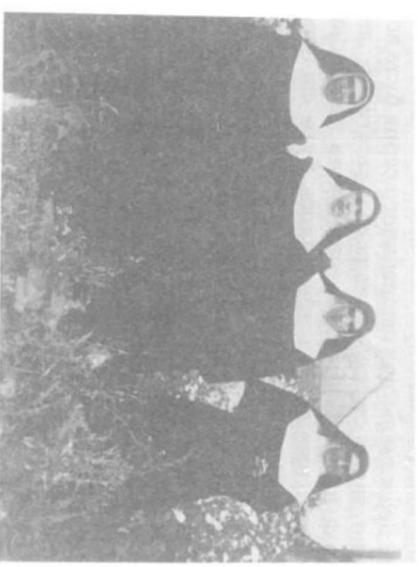
Нижче друкуємо дві фотографії переслані на нашу адресу за посередництвом о. Гойняка панено Теклено Барилевич.

На першій знімки похорон в грекокатоліцькій парохії в Шпротаві в 1956 р. О. Володимир Гайдкевич хоронить Івана Туза з Воливіця.

Друга знімка зображує сестри-монахині родом з Лемківщини, які перебували в монастирі на Поліссі. Монастирем опікувався Владика М. Чернецький. Ось прізвища сестер: с. Йосифа (Юлія Дригачак з Воливіця), с. Петронела (Марія Петришин зі Смереківця), с. Єлисавета (Олена Адам-про зі Смереківця) і с. (Тереза Дячко з Крамшної).

фот. 1

фот. 2

Зінаїда Тулуб

Тулуб Зінаїда народилася 29 листопада 1890 р. у Києві в сім'ї юриста і відомого на той час російського поета Павла Тулуба. Дитинство минуло в Браїлаві, згодом у Таганрозі, куди переїхали батьки. З 1904 р. майбутня письменниця знову опинилася в Києві, де й закінчила історико-філологічний факультет місцевих Вищих жіночих курсів.

В літературу входить як поетеса, друкувала вірші російською мовою в газеті «Київские вести», в журналі «Київская мысль», «Вестник Европы», «Русское богатство». 1916 р. опублікувала повість «На роздоріжжі», написану російською мовою.

У 1919-1921 рр. очолювала лекторську секцію в одній із частин Червоної армії. З 1921 року працювала в різних радянських установах: завідувала літчастиною у Київському кінофото комітеті, служила у відділі місцевого бюджету. З 1926 р. — на творчій роботі.

Знаїда Тулуб — автор широкогонаравної ліллі «Людолови» (тт. 1-2, 1934-37), в якій зображене життя України за часів гетьманування Конашевича-Сагайдачного. 1964 р. почав світ роман «В степу безкраїм за Уралом» про життя Тараса Шевченка на заслання. Писала також кіносценарії, пієси, перекладала російською мовою твори українських та французьких письменників.

Заарештували Зінаїду Тулуб 4 липня 1937 року. В об'явленому, яке склав співробітник ІV відділу УДБ НКВС УРСР лейтенант Держбезпеки Хват, зазначалося, що вона є «активною учасницею контрреволюційної організації «Виборчий центр», котра здійснює підпривну роботу перед наступними виборами до Рад».

5 вересня того ж року Виїськова колегія Верховного Суду СРСР засудила письменницю до тюремного ув'язнення строком на 10 років (із поразкою в політичних правах — на 5 років)) і конфіскацією всього майна.

Зінаїда Тулуб відбувала ув'язнення в ярославській тюрмі, а з літа 1939 р. — на Колімі, де й була звільнена 4 липня 1947 р. у зв'язку з відбуттям строку. Нездовзі через інвалідність була вислана в Джамбульський район Алма-Атинської області, де працювала пильним бібліотекарем. 16 травня 1950 р. їй був оголошений новий вирок Особливої наради при міністрі Державної безпеки СРСР: «(...) за принадлежність до антирадянської серро-меншопицької організації зіслати на поселен-

Миростлав Маринович про Церкву

(Закінчення з 1 сторінки)

жертви і жорстоке маніпулювання народами. Церковна галузка, яку вирізняв більшовицький серц, не була в усіх своїх клітинах живою. Інакше в психології людей вона б не відпадала так легко. Якщо законодавчим (бо перебаченим) був прихід Антхристa, якщо вже заздалегідь існувало пророцтво, що «любов багатьох охолоне», то мусив пересохнути і канал, яким ця любов циркулювала. У цьому сенсі серц був лише інструментом Господнього Провидіння, який готував ґрунт до проростання нових зерен любові. Зима є не тільки наслідок вичерпності циклу плодосіння, а й необхідним викоптуванням майбутньої весни.

— **З чим Ви пов'язуєте «майбутню весну» в Україні?**

З християнством. Але потрібно зважити, що пераісне християнство формувало людину в усіх проявах її духу. Воно розкривало сенс її особистості буття, прокладало шлях народу, визначало спосіб думання та поведінки, творило мораль, давало переконливу на той час модель світу. Формотворчим елементом був релігійний світотгляд, тоді як обряд лише уявляв і невидимі оболонки, в яких пульсувала віра. Макрокосмос і мікрокосмос перших християн творили одну гармонійну єдність.

— **Що стоїть на передколі такої гармонійної єдності в сучасному нам світі?**

Причин є багато. Окреслити їх в одній лише розмові неможливо. Я скажу хіба лише про одну діянку, можливо, і не найважливішу, однак говорити про неї зараз є дужу на часі. Я уявляюлю, яким драгливим для священничого серця буде все те, що зараз скажу. Кривджена десятками літ Церква ще не натіпилася людською пошаною. Але мені вже не раз доводилося бути свідком того, як критика дій (дного священника спрйидмалась ним як «нове «Гркування Церкви»). Це видається м'ні настільки забезпеченим, що я волію бути засудженим тим св'чеником, ніж мовчки споглядати, як замикатк'я в собі молодечі душі, що чують про любов з і мвона, та не завжди бачать її в очах.

Церква вийшла перек ожем у боротьбі з Антхристом, який постає у формі тиранії. Але страшиною для Церкви може стати свобода, надана їй байдужим секуляризованим суспільством. Приклад Заходу тут вражаючий.

Шановний, пишний, шедро оплачений обряд-ісуспільство, яке купило собі індульгенцію на те, щоб жити своїм незалежним життям. Для більшості людей там Церква — ніби сучасний монарх, який виголошує тронні промови, але вже не править серцями.

Формотворчим є дух, а не сама форма-обряд. Не життя повинно пристосуватись до Церкви, а Церква до життя, у повній відповідальності з Христом «не людина для суботи, а субота для людини». Зублена у світі людина вже пізнала як страшно блукатиманівцями без Церкви. Але й Церква не повинна забути про сумовиті храми з кількома десятками бабусь. Бо нове спорожіння храмів та відсутність там молоді були б уже наслідком гордіні священства.

— **Відсутність гармонії у сучасному українському суспільстві очевидно спричинена і міжконфесійними чварами. Чи є, на Вашу думку, якась перспектива позитивного вирішення цієї проблеми?**

Якими б добрими намірами ми не керувалися, відрізняючи нашу Церкву від якогось центру християнства, у той роатин ми неупинкнено увліємо ненависть — саме те почуття, що переліє нашу любов. Всяке силве перетягування українського християнства з однієї конфесії в іншу травмує його душу та схилиє до зневаги. Хто із свшеників робить так, той завзято рубає гілля, на якому сидить. Українська Церква задихалась в обіймах одного православ'я. Не треба тепер нам мряти про всеохопну автокефалію чи просто єдиний для всіх грекокатоліцизм. Не одноосібно панування однієї «сепаратної Церкви», їхня гармонійна синтеза в одну структуровану цілість — така максима нашої національної церковної стратегії. Її результатом повинна стати єдність, що не нищить природи і складових, а взаємно їх доповнює.

— **Так, але щоб дійти такого ідеалу, кожний із Церков потрібно зректись частки своїх долг.**

Кожна наша Церква виходить із концепції своєї правильності і живиться надією на своє одноосібне владарювання в душах українців у майбутньому. Якщо говорити про це, то лише критична нота тут недоречна. Не можна вимагати від священника, щоб він не був переконаний у правильності своєї Церкви, адже в такому розумінні — сенс його служіння. Можна лише домагатись зміни його ставлення до Церкви іншої.

ня в Кокчетавську область Казахської РСР. Отже, друга тяжка покара за старим обвинуваченням.

У липні 1954 р. з настанням у країні політичної відлиги Зінаїда Тулуб звертається до голови Президії Верховної Ради СРСР.

Судову кару я відбула, і ось уже пішов п'ятий рік, як я томлюся в засланні, серед напівпустельних казахських ціпниних земель, без можливості побачитись із близькими, повернутися до улюбленої праці письменниці, застосувати на практиці свої знання історика і створити хороший історичний роман про астронома Джордано Бруно, для якого ще в 1936-37 рр. встигла зібрати багато цінного і рідкісного матеріалу. (...)

(...) І як не тяжко буде мені, коли майно конфісковане, знову розпочинати життя, але прошу Вас вернути мене до любовної праці, без якої життя для мене позбавлене радості, всякої мети і сенсу. Я прошу не перегляду справи, а індивідуальної амністії, права повернутися в рідний Київ, знову працювати на любовій ниві. Жити мені залишилося недовго (...). Неже ж на порозі смерті потрібний цей мій відрив від життя, ця ганьба, така незаслужена і безмежна?

(...) Я вірю, що Ви відлукнетесь! Ви — моя остання надія!

Але К. Є. Ворошилов, який тоді очолював найвищий законодавчий орган країни, жодним словом не відповів письменниці.

Лише 23 червня 1956 р. Виїськова колегія Верховного Суду СРСР ухвалила: «Вирок Виїської колегії Верховного Суду СРСР від 5 вересня 1937 р. і постанову Особливої наради при МДБ СРСР від 10 лютого 1950 р. щодо Тулуб Зінаїди Павлівни скасувати за нововиявленими обставинами і справу про неї припинити за відсутністю складу злочину». (...)

Активну участь у громадській реабілітації письменниці взяли побратими по перу Максим Рильський, Леонід Смілянський, Іван Колотойда.

Зінаїда Тулуб померла у Києві 26 вересня 1964 р.

Сьогодні у нас панує орієнтація на цілковите усунення Церкви-суперниці: «Раз та Церква не правильна, то як можею закликати віруючих толерувати її!» Ось так амвони наших храмів, святі місця для прочан перетворились на агітаційні майданчики проти Церкви-суперниці. Тут мені хочеться послатись на авторитет великого державного мужа минулих епох, будицького царя Апостоки, якому буддизм завдячує своїм оздоровленням і значним поширенням по Азії. Ось його слова: «Хай буде пошановано і чужа секта при кожній нагоді. Якщо чинять так, то розвивають свою секту й допомагають також інші. Якщо чинять навпаки, то руйнують свою секту та шкодять чуждй».

— **Сьогодні часто говорять про Український Патріархат як про одну із можливостей реалізації духовної єдності нашого народу.**

Український Патріархат повинен стати результатом нашої духовної зрілості. Він стане можливим тільки тоді, коли являть собою приклад любові, перед якою неможливо стане сама ворожеча. Кожен християнин знає про такий механізм обеззладнення зла. Відшукати його в природі народу, вицистити ікону благочестя і повинні наші Церкви. Щоб бути визнаним світом, Український Патріархат повинен статись, тобто явити світові такий приклад християнського служіння, який буде взірцем для насильдвання і магнетично притягне до себе інтерес та пошану інших християнських народів. В кінці ХХ ст. Патріархат не купити за пккурки собола. Його можна заслужити лише авторитетом, висота якого і дорівнюватиме патріаршату.

Коли на II Ватиканському Соборі, стоячи вігали Верховного Архиспископа УГКЦ, Йосифа Сліпого, то визнавали у ньому не тільки патріаршу поставу, а й подвій віри. Ось чому проголошення ним Патріархату не виглядало недоречністю. Сьогодні вся Українська Церква повинна довести, що хресний шлях, яким вона пройшла, не був випадковим. Мучеництво Церкви очевидно — неспорочними є йовівські скарби священства. Любов йде на Скорботну П'ятницю лише для того, щоб воскреснути тією любов'ю.

Розмовляв П. Дідула - «Вірюю», ч. 7, березень '94

Село Цеблів у моїх спогадах

Як сягали пам'яттю старші господарі, парохом Цеблова був о. Онуфрій Кашубинський. В 1867 році збудував він першу в цьому селі, а чотири роки пізніше в Жужелі. Цеблівська церква була матірною, а жужельська дочерною.

1933 р. Самоосвітній гурток

Після о. Кашубинського парохією управляв о. Кирило Селенький, який перетворив Жужіль в осідок парохії. Був він людиною, за словами тр. Потоцької, небуденного тарту, витривалості і праці. Будучи парохом о. Селенький заснував в обох селах дитячі садки. В 1893 р. були це перші церковні забороники в Галичині. В Жужелі отцьє заснував чин Сестер Служебниць (1892), а в Цеблові (1911) Сестер Йосафіток, яким збудував мурований дім.

О. Селенький народився 29 квітня 1835 р. в селі Піббуж біля Самбора. Найдовше як парохом саме Жужел і Цеблова, де дав пінатися як відданий священик і громадський діяч. У Великий Піст, 19 квітня 1918 р. отцьє Кирило тяжко захворів на запалення легенів у цеблівському монастирі. Четвертого дня хвороби вислужав Служби Божої, яку правив о. Ковальський, а пізніше попросив до себе сестру Варвару і сказав: «Якщо я вмйраю, Бог не вмйрає, а ти залипнися в законі помимо всіх противностей і перешкол». Його пердчу́т-тя словилипсь. (Тут хочү відзначити, що сестра Варвара мала великі труднощі, щоб залпннптися в монастир.

28 квітня 1918 року о 15. годині душа отця Селенького перенеслася в небеса маючы за собою 58 літ різноманітної, творчої праці. Похорон відбувся 30 квітня з участю двадцятьох священиків та численно згромадженного народу. Місцем вічного спочинку стала каплиця на жужільському цвинтарі, де тіліні останки отця зложено біля праху графа Ковнацького (фундатора каплиці).

О. Кирило був нашим народним письменником видлючи журнал «Св. Кирило і Методій». Крім душпастирської та суспільно-громадської праці знаходив ще час для писання розвідок і книжок. Про його останню діяльність графиня Потоцька писала так:

~~~~~

Світ помальований на зелено

Нехай не підводить Вас проворність заголовка, не дайте йому затуманитися, бо рiч буде не на Молну, екологічну тему, але цілком на Іншу. Поправада зелений колір граймє тут важливу роль, але не найосновнішу. Мовитимється про тих, кому зелєнь незмінно пов'язується з місцем праці, тобто про служащих (професійно і непрофесійно) в війську.

Практично до зламного 1989 року (вільні вибори до Парламенту) кожен хлопєць, під міру здоровий тілом і душею, незалежно від освіти (обміннлючи дискрєтною мовчанкою тих, які мали відповідніх батьків з відповідними знаномствами), змушений був виповнити «защитний обов'язок» військової служби. Різниця поміж ними, що були випускниками вищих шкіл, а іншими була така, що перші служили рік, а рєшта два роки. Регламент був цей самий, присєга ідєнтична, мундири ті самі. Інше було становище рядового солдата, інше «бжантє», як називано, і, здається, далі називається прмучового кандидата на непрофесійного, нештатного, дармового командира запаса. Але становище не зміниє факту, що як одні, так і другі мусили служити.

Кожна армія характерна специфічними відносинами, які панують поміж солдатами. Так зрєш-тото складається в кожних закіннутих середовищах, що ієнують розподіли на «старших» і «молодих», на тих що «рівні» і тих, що «рівніщі». Тут нічого не відєш, бо таке звичаєє право. Відносно армії в Польщі, судячи з власного досвідү, можна

«Його оповідання були дотепними, зрозумілими для простих людей та цікавими для освічених».

Багато дівчат, які хотіли посвятитися монашому життю, були захоочувані і підтримувані отцьєм Селеньким. Сестра Варвара (Катєрина Шапка), про яку я згадала, мала труднощі з монашим життєм, але помімно ніх залипилися і була назначена Генеральною Настоятельною (від 1924 до 1942 р.) Сестер Йосафіток в нашому Цеблові. Ї активність була дуже велика. Між іншим сестра Варвара піднялася будови другото монашого дому, при якому фізично працював цілий чин. В нашому селі був центр, а сестра Варвара розєсплала сестер по інших селах і містах, де вони з черги засновували забороники і дитячі садки. Цих місцевостей було досєть багато, де сестри провадили свою діяльність.

До монашого чину поступали дівчата з близьких і дальших сіл, а навіть з міст. Щороку, в десєту гїтнннго після Воскрєсєння, відбувся в нас відпуст і була це велика врєчєстєсть. Новицятки складали обїти, свящєник надавав їм монаше ім'я і приймав присєгу. Щороку бувало від 10 до 12 новицяток, якими опікувалєся сестра Ангєліна. Сестра Варвара була не тільки зразком черєчного життя, але також старалєся працювати на ниві піднесєння культурного і національного рівня Сокальщини. Чин Йосафіток, крім ведєння господарства, вів садки, опікувалєся хворими, дбав про церкву, чинив Божого Закону.

Настоятелька Варвара померла в 1942 р. і похоронєно її на цеблівському кладовищі. Сестри своєю матір, бо

так її називали, несли на своїй раменах аж до місця вічного спочинку. На фотографії, що вище, знаходяться діти з садка, який провадила сестра Володимиря. Поміж дїтьми стовєть від лєва: с. Володимиря, с. Агафія, с. Мирєслава, посєредніні сидить свящєник, далі с. Зузєнна, (мабуть) с. Ангєліна, с. Теофіля і с. настоятелька Варвара. Це було в 1923 р., до цієї забороники і я ходила.

Останім парохом нашото села був о. Віктор Жук (1920—1947), якого в 1937 р. було назначєно деканальним інспектором катєхези. В 1944-1947 рр. отцьє був бєльським деканом. Крім основної роботи він опікував-

~~~~~

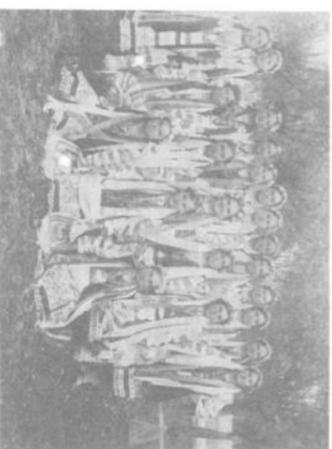
лише ствердити, що сьогодні неформальні структури набагато слабкіші, як кілька років тому, а все за справою зміни політичної ситуації в країні.

Можна би попробувати описати різні форми та окремі ступені «армійного втяємнєчєння», але, здається, що тему вже досєть добре вивіглили і далі це робить популярна прєса, а ми, можливо, повернемєся до неї згодом, може лише глянемо на все це з іншої точки зору. Напевно варто трохи зосєредитися і помірєувати над місцєм українця в польськїй армії. Армія бо, так само як і ціла громадськість країни, не однорідна і не однонаціональна. Так було перєд II свїтвогого війною (за другої Рєчипосполитої), так є і сьогодні, хоча «високі» пановє з зрєжками на пагонах офіційно ніколи не порушують товкошеї цієї теми.

Виповнюючи в вісімдєсєтих роках бланки (наприклад щоб отримати пащпорт) ставали ми вчү у віч з рубрикою, в якій належєло вписати національність. Бланк з такою рубрикою належєло також заповнити. У військових докумєнтах. І що тут діляєся? Ручаєся, що понад 90 відсотків хлопців писало, що вони польськїй національності. У великій мірі цей конформізм оправданий, бо хто ж би хотів бути формально і неформально репрєсованим. Перспектива проведення двох років в ворожєму середовищі нікому не могла бути мила.

«Час великих змін»

приніє і зміни в армії. Сьогодні, згідно з най-

1935 р. Хор читальні «Просвіта».

єся монахиями в Цеблові та студіюючою молоддю.

Отцьє Жук помер на вигнанні у Льобліні.

В нашому селі була не тільки церква і монастир, була також школа (6 класів), в якій учитєлював Іван Локач з Дружинною, була читальня «Просвіти», головою якої був Іван Наконєчний. При читальні ієнувала бібліотека, самоосвітній гурток, коопєратив. В селі була також молочарня та гурток сільського господарства (його головою був Іван Михалєсь), Союз українок. Використовуючи приміщення читальні, реєспєтиції вів у них театральний гурток, режисєром якого був Володимир Ботуц, діяв прєвудовий хор.

Цеблів був правдоподібно заснований ще за княжих часів. Перша посєредня ієторична згадка про нього датована на 1575 р. З села вийшло багато свящєників, теологів, монахів та інших інтєлігєнтів.

Цеблівська церква

Підємовуючи сказанє, без перебільшєння можна ствердити, що наш Цеблів був зразком галицького села, яке своєю славою завдячувало євдєломий сільськїй інтєлігєнції, яка спільно боролєся з труднощами, що їх накопичувала окупайна влада.

Хай цих кілька інформаций записється в пам'яті Читачів як присєяга тим, що боролися за красцү, долого рідного села, в якому жило понад 400 малпанців.

Борак Ірина

~~~~~

~~~~~

новішою доктринною, немає вже «непривітєля», а «противник». Це означає, що противником може бути кожен, в тому числі й Україна, яка зі своїм нуклеарним арсеналом непокотить військову верхівку. Знову незручно голосно говорити про національність. З власного досвідү досконало знаємо, що громадський рівнь зєнавь перєсєчного громадянина про українців в Польщі жодєн або створєний на основі літератури класиків: Сєнєк-вєча, Гєргарда, Е. Пурєса. А в армії так само, як в суспільстві. З такою тільки різницею, що мовжүть бути такі моменти (особливо коли співрозмовник нащідпитку і беруть верх неконтрольовані емоції), що самому треба перекопувати недовчєного спібєєдінника, а обставини не дозволяють просто вєстати і вийти.

Від недавня ієнує в армії функція калєслана (повєрєння до передєсєної традиції), який має дєбати про стан духа війська. За аналогією, так як римокатолики, православні (покликаєно вже прєавославний польовий ординарїят) повинні ми мати свої. Може тоді солдат українськїй національності почував би себе нормальним і не мусив би затювати походження та віроповіданнє.

Може би так і було, але знаючи як то в армії буває, яка це специфічна структура з власним способом думання, власною стилістикою і власними відносинами: солдат — солдат, солдат — старшина, старшина — старшина, належить сумніватися. Світ помальований на зелено має свої права і тільки від проворності окремої особи залежить, як в ньому знайтиєся.

старший капітал запаса, Богдан Тхір

ПРИКОРДОННА ЗОНА

Художні маневри в Мриголодах
13-15 серпня 1994 р.

На названі дні серпня заплановано відбутися імпрезу «Прикордонна зона» в селі Мриголоди, що недалеко переходу українсько-польського кордону в Гребенному.

«Прикордонна зона» – в задумі її організаторів – це імпреза нового типу, альтернативна щодо інших літніх імпрез організованих українцями у Польщі, відкрита як до рокмузики, так автентичного фольклору. Розраховуємо насамперед на учнів середніх шкіл та студентів з Польщі й України. Хочемо подолати різні бар'єри: між виконавцями та глядачами, між різного типу музикою, різними типами творчості, а також між нами. Передбачуємо, що хоч раз у прикордонній зоні можна буде почуватися свободно, спірати, танцювати й розмовляти, побачити один одного.

У програмі імпрези:

- * рокансамблі з Польщі та України
- * фольклорні ансамблі автентичного типу з Польщі та України
- * мистецькі виставки, перформенс, гешпінг
- * танцювальні вечори
- * цілонічні вогнища
- * музичні верстати, наука стенового співу
- * театральні доповіді, дискусії

Імпреза відбудеться біля молодіжної оселі в Мриголодах. Організатори забезпечують: місце на намети, санітаріят, дуже цікаву та різноманітну програму.

Організаційний Комітет «Прикордонної зони»

П. Тима, В. Наконечний
Б. Гук, А. Заброварний

II Дитячий Фестиваль Релігійної пісні й поезії

Заходами парафії у Білому Борі, при співучасті школи ім. Т. Шевченка, напередодні празника Різдва Богородиці, у суботу, 17 вересня 1994 р. організується II Дитячий Фестиваль Релігійної Пісні й Поезії.

Закохуємо до підготовки релігійної програми (пісня, пієса, вірші, гри) в межах до 20-ти хвилин. Зголошення дитячих груп шкільного й дошкільного віку, просимо надсилати до 31 серпня 1994 р. При зголошенні групи, просимо подати назву програми та її тематику.

Організатори забезпечують учасникам фестивалю безкоштовний нічліг. Дозід і харчування учасників відбувається на кошт парафії, яку дана група репрезентує. Харчі можна привезти з собою, або скористуватися місцевою їдальнею.

Адреса для кореспонденції:

Parafia Bizantyjsko-ukraińska
ul. Armii Czerwonej 9 A
78-425 Biały Bór

Від імені організаційного комітету:

о. Йосиф Улипський, с. Надія СНДМ

Пожертви на фонд Фестивалю просимо надсилати на conto:

Parafia Katolicka Obrządku Bizantyjsko-ukraińskiego
w Białym Bogzie
Bank Spółdzielczy w Białym Bogzie
Nr 933340 - 76722 - 2711 - 06
з дописом: o1 x Festival

Подяка

Щиро дякуємо п. Бродюк з Ельблонга, п. Смик з Брансва та п. Лесик з Млинар за спонсорвання з'їзду дітей на «Сарепту» у Циганку.

За Оргкомітет
с. Анна Пецунко ЧСВВ

БЛАГОВІСТ

Повідомляємо, що «БЛАГОВІСТ» на 1994 р. можна передплатувати в редакції від бажаного місяця. Гроші слід надсилати звичайним пошто-вим переказом на нижче подану адресу:

Редакція «ВЛАНОВІСТ»
ul. Chorąba 17
11-220 Górowo Naweskie
або на банковий рахунок:

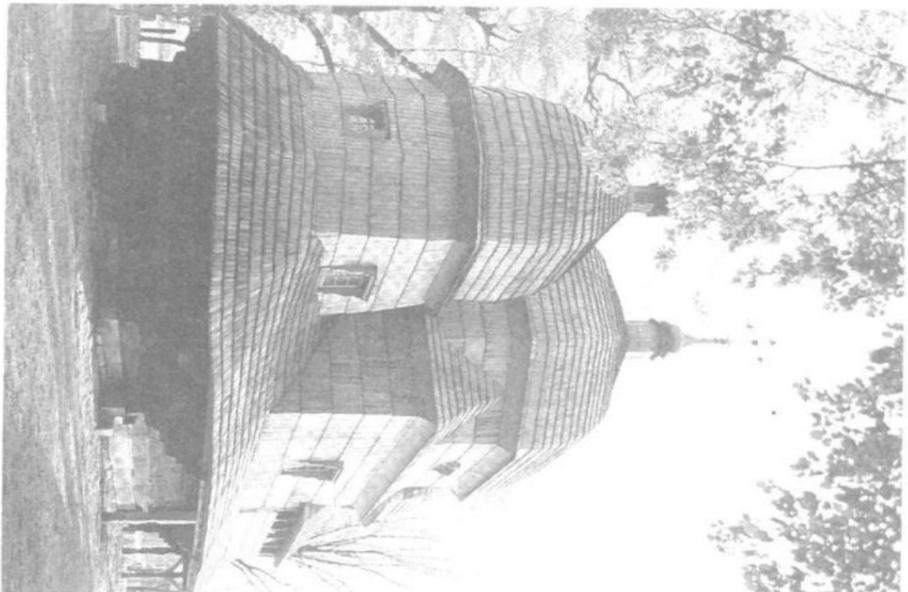
Редакція «ВЛАНОВІСТ»
Bank Spółdzielczy w Górowie Naweskim
O/W BGZ Olaszyn Nr 851019-420-1612

Ціна передплати одного примірника на півроку в Польщі - 60000 зл. Надсилаючи гроші, просимо подавати місяць, від якого оформляється передплата.

БЛАГОВІСТ

Продається

комп'ютер ATARI 520 ST (з монітором і друкаркою). Вигідний у праці для журналістів і вчителів. До нього додається програма, яка дозволяє писати українською та польською мовами. За інформацією просимо звертатися на адресу редакції.

Церква у Хотиниці.

ЛІСТИ ЛІСТИ

До питання української мови

в літургії

Мабуть за нами вже той час, коли з приводу неогодженнися частини вірних на введєння української мови до літургії нашої Грекокатолічкої Церкви де-не-де виникали непорозуміння, прояви бойкоту Церкви, чи, навіть, явне ворогування. Захищали старопереконослов'янську мову чи пропатаували сучасну у богослужєнні так прості люди, як і інтелієнція. Одні, будучи вірними традиції, боролися давнього, натомість другі, згідно з духом усьогоновання Церкви з народом, хотіли в літургії зрозумілої всім сучасної української мови. І правильно. Інакше не повинно бути, а тим паче, що і в православних церквах на Україні, за винятком тих, що підлягають Москві, відправляється по-українськи.

Чому отже не відправляти рідною мовою в українській, національній, католицькій церкві? Це дуже важливий крок вперед, який мав пригата-ти, що Українська Католицька Церква усього-нюється зі своїм народом, його національними стремліннями, служить йому і захищає його.

За цим кроком належить зробити наступний, не менш важний – навчити священників сучасної літературної мови, якою в першу чергу належить послуговуватися у проповідях. На жаль не всі вони знають її добре. Заміновання не вивчених українських слів польськими (грохи зукраїнізова-ними), неправильний наголос (чомусь слово «Україна» у всіх відмінках часто вимовляємо по-російськи, з наголосом на букву «а», а не на «й») – не роблять доброго враження. Далі також твер-до тримаємося цього нашого галицького «сь». Таж навіть і для вуха звучить крапце: *сья, сьїати, сьїати, осьїти, осьїти, осьїти, осьїти, осьїти*, як вимов-ляємо: *свїя, свїїати, свїїити, освїїти, отьїа*. Чи справді так важко послугуватися мовою, хоча би трохи зближеною до літературної, мовою газети, книжки? Чи так, як учитель, не можна було б наприклад священників висилати на Україну на мовну практику, щоб краще вивчили українську мову?

Не може бути оправдання для людини, особливо коли вважає себе за українського інтелієнта, не кажу вже – патріота, який знаючи іноземні мови не вивчає своєї, української. Рідної мови в школі я не вчився, але вивчаю її щодня, завжди, з допомогою української газети, книжки і від кожного, хто знає її краще від мене. Хотілось би, щоб кожн, кому треба, мгір вчитися рідної мови також в церкві і поза нею від священника.

Йосиф Бак, Щєцін

Увага Бартошиці та околиці!

Оголошуємо конкурс
для дітей та молоді, під назвою:

Церква

Конкурс триватиме від оголошення до кінця серпня 1994 р.

Свої праці на тему, як Ви бачите Церкву та проблему толерантїї у Польщі, шїть за адресою:

Дарга Jakimiec
ul. Bohaterów Warszawy 23/31
11-200 Vatoszuszє
або: Katarzyna Janko
ul. Nad Łupą 4/18
11-200 Vatoszuszє
тел. (праця) 29-89
в середу: від 8.00 - 15.00,
інші працюючі дні: 11.00 - 18.00.

Адреса редакції: «ВЛАНОВІСТ»

ул. Chorąba 17,
11-220 Górowo Naweskie.

Передплату можна оформляти безпосередньо в редакції.

БЛАГОВІСТ - сучасн. вк. релігійний місячник. Випає Українська Католицька Церква у Польщі. Редагує колегія: Богдан

Тхір (т) - секретар редакції, с. Романа Пашков'як СНДМ, Любомира Тхір (лт), Дарин Гавришєць - технічна редакція.

Редакція молодіжної сторінки - Дорота Шувєр.

Погляди авторів публікацій не завжди скодяться з тоєюкою зору редакції.
Матеріалів не замовляється не відсилаємо. В оправданних випадках застерігаємо собі право виправляти і скорочувати авторські тексти. Матеріали до публікації просимо висилати у машинописі, або у чітких рукописах.